

Nro. 22.

A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Pénteken Septembornek 12-ik napján
1800-ik éftendőben.*

Oloss Ország.

Az *Adriaticum* tenger-partok körül lévő Oloss vidékek, komor hadi ábrázatot kezdettek magokra venni. Mint írják, alig képzelhetni, miként eshessék az, hogy Frantzia ország mind azok mellett az intézetek mellett is, a' melyeket az ő Generalissai nevezetesen *Alsó Oloss országban* tésznek, igazi békelléges indulattal lehessen. Minden mozdulásai és készülétei által háborús jeleat. -- A' *Sinigagliai* nevezetes nagy országos vásárnak is el kellő ezen éftendőben mulni, és a' kereskedőknek temérdek kár-vallásokkal,

minden kereskedő portékáknak az útból kelle
 vilzizá térni.

A' Pápa' Státuffait is most egy majd más kü-
 lömb külömb alkalmatlankodásaik által terhetik
 a' Frantziák. A' *Bolognai* Frantzia Komendáns
 azt kívánta egy közönségesen ki-hirdettetett meg-
 hívás által a' Pápától, hogy a' *Nápolyi* fegyve-
 res seregek *Rómából*, távoztatódjanak el. A' Pá-
 pa' Legátzióiban, nevezetesen Romagnában, né-
 mely helyeket most oda hagynak (mint *Pesaró-
 val* is történt volt közelébről), majd ismét el-fog-
 lalnak a' Frantziák. És, az e-féle helyeknek el-
 foglaltatásokról ki-adott Hirdetményeikben, ezzel
 a' mentséggel szépitik tselekedeteiket, hogy ök,
 a' magok *Olofsz* országi Szövetségeseiknek akar-
 nak békefféget szerezni.

Nem régen történt, hogy a' *Toskánai* szélek
 mellett egy 12 személyekből álló Frantzia vigyá-
 zó csoportnak valami fegyveres lakosokkal, a'
 kik katona-ruhában voltak, baja lévén, ezen fegy-
 veres lakosoknak el-üzésekre számosabb Frantzia
 csoport kényszerítettett meg-jelenni, melyet ama-
 zok látván, a' *Toskánai* határra bejebb von-
 ták magokat. A' Frantzia Komendáns *Monnier* te-
 hát reá izent a' Nagy Hertzegség' mostani provisó-
 riai országglószékire, hogy a' *Toskánai* tolvajokat
 a' határról távoztassa-el; hanem ilyen feleletet
 vett a' *Toskánai* Cs. Királyi Komendánstól *So-
 mariva* Generáliltól: — „*Toskánában* nintsenek tol-
 vajok; és ha a' magok Országgló Urokhöz hív job-
 bág yok, tulajdonaiknak és jussaiknak védelmezé-
 se végett magokat fegyverfogásra határozták,
 oly czéllal, hogy az igazlátalanul reájok támo-
 dókat vilzizá kergessék, még ez által az Alkut
 meg nem rontották, és tolvajoknak annyival ke-
 wesebbé neveztetetődhetnek.

A' *Nápolyi* katonaság, minekelötte *Rómából*
 haza felé útnak indult volna, azokat a' kintse-

ket és régiségeket, a' melyeket a' Frantziák Olofz országból Rómába őlsze gyűlytötenek; de magokkal el nem vihettének volt; maga előtt Nápoly fe.é útnak indította.

Frantzia Respubliká.

A' Párisiaknak el kezdett menni a' kedvek az ólta, a' miólta az Első Consul' Adjutánsa Düroc a' Német országi tábortól Párisba haza érkezett, mivellyőgy mind azólta is hijába keresik a' *Moniteurben* a' békeslégről szolló *officiális* jelentéseket. A' *Moniteur* csak ennyi emlitést tett még erről a' dologról, hogy ha szintén Düroc a' bekélléget magával el nem hozhatta is, a' már meg-tézetett intézetek szereht tsakugyan meg érkezhetik még az is.

A' Párisi ujj tudósítások szereht, az *Amiens* mellett fekvő Granatérosokból és Stutzosokból álló Vállogatottak' serege, az Irlandlába való ki-fzállásra vagyon határoztatva, és *Massena* fog lenni a' vezérője.

A' *Chouansok* ismét el kezdettek mozgani. Mondják, hogy az ő volt vezérjek *Georges*, feles summával érkezett vizszá hozzájuk *Londonból*. Annyit bizonyoson irnak, hogy az idegen pénz által ismét arra segítették légyen az ő vezérjek, hogy a' *Chouans* katonáknak hátra lévő zsoldjaikat ki fizethessék, a' mely ujj elevenséget öntött beléjek; hanem azt tartják, hogy ez sem sokra fog valamely más hatalmas crőnek segede-me nélkül menni.

Egy *Tete-Cürtere* nevű botsánatot - nyért *Chouans* vezét, nagy bátorságot mutatott nem régen. Ujjanton hozzá akarván fogni a' nyughatatlanoknak fel-ingérléséhez, bé-ment a' *St. Florenti* vásárra, és ott a' Respublikai országlas-formát szidalmazván, kiáltozta, hogy: *Éljen a'*

Király! Meg foggattatván végezetre nagy bajjal, és egy házba örizet' alá rendeltetvén, egyszer csak azon veszik az örzök észre, hogy a' fogoly az ablakonn kívül vagyon. Egy 18 lábnyi magosságról szökött-le. Künn tsakugyan hamarjában meg-foggattatott: hanem még ekkór sem vesztette-el a' bátorságot. Azt mondotta, hogy az őlába az ugrásban ki-fitzamodott légyen, melyre nézve ő nam mehet gyalog; ötöt tegyék ló-hát-ra, külömben egy topot sem megyen. Azonközben egy 7 vagy 8 lábnyi árok mellett vitettetvén-el, ezen kereftül ugrott, és egy közel lévő erdőbe akart bé-fzaladni: hanem az örzök után-na löttek, és el-ejtették.

Ezen két szókbán, *Revolution française* (Francia Revolutzió), nevezetes *Anagrammát* talál-fak-fel az ahoz értők. Ha a' betük közzül ezt ki-vetik, *Veto* — meg maradnak ezek: *un Corse la finira* — az az, egy Korsikai fiu (Bonaparré) fogja azt (t. i. a' Revolutziót) el-végezni.

Török Birodalom:

Innét még mind ez ideig Egyiptomnak for-sáról femmi ujjabb tudósítások nem érkeztenek. A' mostani levelek is csak az előbbeni történe-teket adják hitelesebben elő, t. i: hogy a' környülállások a' Török Nagy Vezért ismét ujjfegy-veres seregeknek egybe-szerkeztetésekre határoz-ták legyen; hogy ő a' maga *Kleber* által igen-igen erőssen meg-verettetett armadiáját ismét 45 ezer (és így nem éppen 100 ezer emberekre) pótolta légyen; hogy a' Kapitán-Bascha is, sok ezer fegy-vereseket vitt légyen hajókonn *Albaniából* a' Nagy Vezér' segítségére; 's hogy a' Török armadia' hadi munkáit, az ott jelen lévő Anglus Indzsiner General *Köhler* igazgatja, &c.

Nagy Britanniai Birodalom.

A' szerentsétlen *Tippo-Saib* Fejedelem' élete' végének le-írásából, a' mostani Frantzia *Chouanokra* alkalmaztatva, ilyen nevezetes Anekdótát hoznak elő az *Anglus* írók: — Midőn *Tippónak* értésére esett, hogy az *Anglusok*nak az ő *Frantziákkal* való öfzize szövetekezése el-árultatott légyen, 38 tevéket pénzel meg-térhelve a' maga szomszédjához, *Schindiah* Fejedelemhez, azoknak a' Napkeleti Indiai híres katonáknaa a' *Marattok*nak Urához küldött ajándékba, olyan izenettel, hogy egy hatalmas táborral keljen fel ez is mellette, és ötet az *Anglusok* ellen védelmezze. *Schindiah* el vette ugyan a' pénzt, hanem a' *Tippo*' Követjeit ilyen válofszal botsatotta vizsza: „Ő, tanátsot kérdett a' *Tsillágoktól*: de ezek telyefféggel nem javasólják néki, hogy az *Anglusokkal* való hadakozásba avatkozzék.“ — Erre az Anekdótára ilyen meg jegyzélt tesznek az *Anglus* írók: A' *Vendei* Frantzia *Chouánok* éppen úgy viselik magokat *Angliához*, mint *Schindiah* Fejedelem, *Tippóhoz*.

Az *Anglus* írók az ezen, ezftendő béli meleg nyár' nevezetességei közzé számlálják, hogy ők az idén darázst nem láttanak: a' méhek ellenben igen sok mézet gyülytöttek kassaikba. *Scotsiában* egy méhes gazda, egyetlenegy méh-kasból egyszoriben 126 font mézet vett-ki az idén. — Meg kell azonban jegyezni, hogy ez egy olyan méh-kas, a' melyben leg alább 50 ezer dolgozó méhek találatnak, a' melyek egyetlenegy anyának tenyészései. — Ez nem tsuda, mivel (egyéb kedvező környülállásokat is fel-téve) a' méheknek is jó ideje szokott lenni, mikor a' mező termékeny. Már pedig az *Anglusok* nem emlékeznek *Angliában* egy termékenyebb ezftendőre, mint ez a' jelen lévő. Az ő gabonájok nem tsak hogy

igen erefztös, hanem a' mellett oly teljesek is a' gabona szemek, hogy minden mérő gabona, öt fonttal nyom többet, mint tavaly.

Londonban nagy lárma volt Aug. 14-dikénn éjjfzaka. Az egyik tömletzben lévő fogjok complótot tsináltak volt, még pedig úgy tettzett, mintha a' tömletz körül öfzfze seregelve lévő sokaság is részesse lett volna az egyetértésnek, a' mely abból hozattatott ki, hogy a' künn lévő sokaság és a' tömleizben lévő fogjok egymáshoz kiáttoztanak. A' lárma annyira ment volt hogy a' *Volontérok*' serege alvó-ágyából verettetett-fel és gyűlytetett a' tsendességnek helyre-állítása végett öfzfze,

Az Emigransok ellen az Angliai Politzia is vigyázóbb kezdett naponként lenni, az ólta, hogy élzre vétetett, hogy nemtsak némely ki-vándórlott Papok, 's nevelő mesterek és mesternék, hanem még a' szolgáló leányok is, azokban a' házakban, a' melyekben szolgálatot tettek, princzipumjaiknak, vallás beli és morális fontolatlan bé-folytatása által, valami 2000 *proselitusokat* tsináltak, mely által magokat gyanuba hozták,

Német Birodalom.

Nürnberg (Narimberga) tájjáról ilyen betses tudósítás érkezett hozzánk a' *Székely* Huszár Regimentből egy érdepes tizt Urtól: — „

„Az ujj tsatázásra való egész ujj katonai tüzzel jelenthetem a' M. Kurirnak, hogy *Augereau*, Frantzia Generál Aug. 26-dikénn déli egy orakór a' fegyvernyugvásnak September' 7 dikénn ugyantsak déli egy orakór lejendő félbe szakasztatódását, és az ellenségeskedéseknek akkori elkezdődését, tudunkra adatta: melykez képpelt F. M. L. Báró *Simbschen* és Gen. Májor Báró

*Szentkereszt*i, a' demarkatzió' linéája mellől magokat szinte *Würtzburghoz* huzták. *Augereau* Generálnak ezen véletlen jelentése az ujj háboru által, a' külömben is már tsak nem kétségbe esett kereskedőket egészen meg-némitotta. A' Regimentünknel az utolsó tsátázás alkalmatosságával agyon lövetett *Székely Sandor* helyett a' *Swadron* Kapitány Báró *Radák* kapta el; helyébe fő hadnagy *Zeberg* Second Kapitánnyá, fő hadnagygyá Reg. Adjutáns *Málnási*, Adjutansflá Strázsmester *Czecz*, nevezettek — Oberster *Bárbacsi* és Kapitány *Burkard*, rendeléft vettek a' békelességi státióra Erdélybe való haza menetelre.

Regensburg, Sept. 4-dikénn: — „Fő vezér *Moreau* és az ő Generálstábjának vezére *Desolles* ma ide érkezének. Itt azzal vigasztallyák magokat az emberek, hogy a' fegyvernyugvásnak felmondása a' Frantziáktól tsak demonstratzió'nak okáért történt legyen. (demonstratzió' tsak annyit tesz a' hadakozó hatalmasságoknak seregeiknél, mint hadi fenyegetődzés), és a' mely tsak a' békelesség' siettetésére nézve tétetett volna: melyhez képeft a' fegyvernyugvásnak valóságos felbe szakadása még későbbi időkre halasztódhatná.

Hanau, Aug. 30-dikánn: — „Ide olyan rendeléft hozott *Augereau* Generálhoz az éjjel egy Kurir, hogy az ő vezérlése alatt lévő Frantzia sereg, ha szintén a' fegyvernyugvás felmondott is, tovább való rendelésig, ne nyomúljon előre, maga Gen. *Moreau* pedig haladék nélkül *Páris* felé induljon. — „*Lecourb* Generál gyogyúl'ni kezdett.

Swausfurtból (a' *Frankoniai* Kerületben) Aug. 30-dikánn: — „*Frankfurtból* az ezen Kerületre vettetett hadi adót regulázó Frantzia Commissió'tól olyan rendelés érkezett ide, hogy Sept. 2-dikáig 500 darab *Kofzorus Thallérok*at a' város' Magiltrátusfla számláljon-le. Ez pedig még tsak

az első posztió lefzen : a' többi következni fog.

Bavariából, Sept. 1-ső napján : — „A' Frantzia sebesek innét mindenünnen takarittatnak visszra a' *Swéwiai* Kerület felé, hogy az ujjaknak adjanak helyet, ha tsakugyan el fog a' tsatázás kezdodni. A' Saltzburggal való közösülés már félbe szakasztatott. Ennek a' most folyó Frantzia hadnak igen terhes tulajdonsága az, hogy azokban a' tartományokban, a' melyekben az ellenséges seregek fekülznek, minden egyik-a' másikkal való kereskedés egészlzen félbe szakadván, ez által is felette erőssen neveli a' tartományokonn fekvő hadi terheket : a' hét esztendős igen kemény háboru' ideje alatt, a' kereskedés jobban virágzott *Saxonidban*, mint akármikór másfzor, és *Lipsidban* a' leg lármásabb hadi zürzavarok között nyugodalmason estek az országos vásások. — (Az Olofz tsak ezt szokta az ilyen okoskodásokra mondani: *Tempi passati!*)

Regensburg, 1. Sept. — „Már a' mult péntekenn, sem postát, sem szekeret, sem gyalog embert által nem botsátottak innét a' Császáriák a' hídann a' víz' tulsó partjára *Stadtamhofba*, és még az ahoz tartozó szigetekkel való közösülés is innét a' városból egészlzen megtiltatott volt.

D á n i a.

A' *Koppenhágai* levelek szerént, e' tájjonn még egész addig nem történtek vólt, a' leg nagyobb ellenséges kezfületekenn kívül, leg kissebb ellenségeskedések is. —

A' következett napokonn beljebb indúltak innét néhány Anglus hajók a' tenger' szorossánn *Koppenhága* felé; a' többek *Helsingör* mellett maradtak. A' *Koppenhágai* öbölbe, minekutánna az

egyik Anglus *Linea* hajó itten vasmatskákonn meg állapodott, 3 ufzó battériák tétettek-ki, és magának a' Korona-örökösnek személyes szorgatása és jelen léte által, többek nagy szorgalmatossággal készítettnek; a' partonn lévő battériák, emberekkel és ágyukkal annak módja szerént meg-rakattattak. — Az ide küldétt Anglus Követ *Whitworth* az egyenes feleletre várokozik, a' *Dánus* Udvar pedig *Pétersburgból* várta egy Kurirnak vizsgálá érkezését, hogy a' *Whitworth*' kívánságát telyelithesse, a' mely Kurir ugyan már vizsgálá is érkezett: de nem lehet tudni mitsoda jó hirrel. — A' doig azonközben annyira ment már, hogy a' *Helsingöri* erősségben sem a' Komendáns sem a' több *Dánus* tiszték néhány ejjel ruhájokból se vetkeztek-ki. A' hadi készületek olyan nagy szorgamatossággal tétetnek a' *Dánus* hadi hajókonn, hogy az annál kevesebb idő-velztés végett még az ételt is helyekbe viszik a' munkásoknak.

B é t s.

Felsőges Urunk, Alsó 's Felső Auszriának és Béts vároffának eddig vólt Komendánsát, *Gröf Kinsky* General Feldmarschalt, majd 50 esztendő-kig tartott katonai hűséges szolgálata után, a' maga kérésére nyugodalomra botsátani, és velle való felséges meg elégedését a' leg kegyelmesek szavak által ki-nyilatkoztatni, méltóztatott.

Helyébe, Alsó és Felső Auszriának 's *Béts* vároffának fő Komendansává, Fegyvertármeester *Württemberg Ferdinánd* neveztetett.

Továbbá, *Melas* Lovasság-Generálissától, egésségének az ideji és tavalyi terhes táborázások által lett meg-romlására való tekintetből, az *Olofsz* országi armadiának eddig folytatott vezérlését, az ő maga meg-ujjitott kérésére, el-

venni, és ötet, a' Hertzeg *Württemberg*' előmozdulása által megüressült *Belső Auszriai* Komenzánsá nevezni — az *Olofz* országai Cs. Királyi Armadiának fő vezérlését pedig, *Grof Bellegarde* Lovallág'-Generálissára bízni, méltoztatott Felsőges Urunk;

Az armadiánál lévő Cs. Királyi titztek közül, *Loudon* és *Lattarmann* Generálnajorokat Feldmarschalllieutenantokká, *Rudt Oberllert* a' *Lattarmann* Regimentjéből, és *Oberster Wébert* a' *Stuartéból*, Generálmajorokká nevezni, méltoztatott ő Felsőge.

* * *

Bizván Ő Cs. és Kir. Felsőge a' Magy. Nemzetnek azon fedhetetlen hivségében, a' mellyel eleitől fogva viseltetett a' Felső Auszriai Házhhoz, a' jelenvaló környülállásokhoz képest, egy olly kegyelmes parantsolatot méltoztatott, e' folyó hólnapnak 4-ikén, a' Felső Kir. udvari Magyar Cancellariához küldeni, mellyben a' Magy. Nemesség insurgálni rendeltetik. — Hertzeg *Eszterházy Miklós* a' Dunán túl, F. M. L. *Benyovszky* a' Dunán-innen, B. *Mészáros* és B. *Splényi Gábor* F. M. Lieutinantok pedig a' Tifzán-túl és Tifzán-innen való Kerületekben rendeltettek a' nemes Insurgenseknek vezérjeikké.

* * *

Egy ritka, és szivvre ható történetet tartott itt a' Felsőség arra méltónak, hogy az Udvari Ujjságnak leg közelébb ki jött darabjában, a' 2904-dik és 2905-dik lapokon, ezen felül irás alatt: Az *Emberiséghez!* a' publicummál közöljön. Méltónak tartjuk ezt mi is a' két házával közleni, mind azért, hogy a' történet ma-

gában is érdemes, mind azért hogy az az orvos, a' ki ezen le írásban annyira magasztalódik: éppen egy itt Bétsben meg telepedett ifju Orvos. Doktor *Sándorffi Josef* Ur.

Az egész történet a' Bétsi Udvari Ujjságban szóról szóra ki adva így vagon: — „

„*Az Emberiséghez.*

„Kétségbe ne essék többé senki a' haldokló beteg' ágya körül állók között, hogy az, még tovább is életbe ne maradhatna, vagy hogy a' leg bonyolodottabb betegfégből is fel ne gyógyulhatna sőt akkor se ellen még kétségbe senki, mikor már az él t félbe szakadva lenni látszik is, ha az Isten úgy akarja, és egy ügyes emberi szívettel bíró Orvos teszi reá a' kezit. Köteles vagyok az én leg belsőbb örömmötte és minden érzékenyebb szivek' vigasztalására, egy különös példát el-beszélni melynek magam szemmel látott tanuja valék, a' kinek részt-vevő szivemben most a' betegnek még az életre lehető örvendetes vízfza jövése iránt való reménség, majd minden reménségemnek el-veztése, egy oráig váltották fel egymást, t. i: Az én szomszéd aszfzonym, mintegy 25 elztendős aszfzony, kivel én semmi egyéb egybe köttetődéssel nem éltem, hanem csak, hogy tsendesen és' mint jó szomszédok laktunk egymás mellett, minekutánna egy fok ideig tartó terhes szülést állott volna ki, és sok vérét veztette volna el, egy nehéz betegségbe esett, melyet előttem rothasztó hidegleléssel egybe köttetett, fő beli, mejj beli, 's a' testet kívül el fogott vízi betegségnek neveztek. Az ő környülállásai mind inkább inkább vezfedelmesek kezdettek lenni, és Aug. 3-dikán délután vala, mikor az aszfzony valamely rángatózásokat kapott, de a' melyek csak hamar rettentő nyavalyatöréssé változtak által. —

Most ezen veszedelmes állapotban egy ifju orvos hivattatott, a' ki azután a' beteg' gyógyítását egyedül vállalta fel. Ez az Orvos leg hasznosabb orvosságokat, kiváltképpen pedig egy spiritust irt, melynek nevét én nem tudom. A' nyavalya törés többször is el jött, és délután harmadfél óraker igen nagy mértékben. A' nagy szorongatásokkal küzködő férj nékem is tudtomra adta szürnyü keservit, és ámbár orvosnem vagyok, még is segítségére siettem. Egy ifju aszszonyt láték az ágyonn, és az orvost annak ágya mellett, kinek homlokáról méjj gondot, a' beteg' ábrázatjának vonásairól pedig halálos szorongatást néztem ki. Az aszszony' képe fel volt fúvódva, szája erőssen bé kútsolva, szemei elfordulva, éppen egy egy haldoklót ábrázolván. A' természet igen félelmesen küzködött. Az aszszony hergett, lélekzetet nem vehetvén, és kevés minutumok mulva halovány halál-szín ült fel orzájára, lassan-lassan a' gyenge lélekzet-vétel is ki maradt, és az én ítéletem szerént már meg volt halva, tapogattam a' kezeinn a' pulsusát, de nem lehetet leg kissebbet is érezni, az Orvos tapasztotta a' sziv' tajékat, de a' szivnek is már leg lassubb verését is érezni nem lehetett. Ez a' rettentő állapott 7 egész minutákig tartott. Az emberi szeretettel biró Orvos meg próbálta a' betegnek száját felnyitni, és olyan szerentsés is volt tsakugyan, hogy a' feljebb említett spiritusból bé tölthetett. A' spiritusnak meg-maradott részéből a' maga kezére töltvén, azzal a' beteg' szivé' tájjékát mind addig dörgölte, hogy néhány minuták után hallattomra így kiáltott fel: Istenem! ismét ver a' sziv, és ugyan abban a' szempillantásban én is a' pulsust éreztem a' beteg' kezénn, melyet mind eddig kezembe tartván, rajta semmi pulsust nem éreztem vala. Az ujjanton fel-éledt beteg azután tsak hamar fel vetette sze-

meit, és minthogy egy szót sem tud németül, oloszul szollott valamit. Az élet most már erővet a' halálonn, és ezen érdemes Orvosnak hirtelen legedelme 's hathatós munkálkodása nélkül ez az afszony a' halál' áldozatja lett volna, 's eddig el temettetett és a' holtak laistromába is bé iródott volna. Az ő egésségének helyreállása még eddig lassú lépesekkel jött ugyan, de az égnek és ezen Doktor Ur' fárodhátatlan szorgalmatosságának legyen hálá, már ő megtartatott, és a' vizellet' útjann sok viz halytódván-ki belölle, ismét egésszen helyre állott. Mely nagy szerentse az, mikor olyan férjfiu kezeire jut a' beteg, a' ki sok tudománya 's erős itélet-tétele mellett, jóltévő érzékeny szivvel is bír, ember-társa' fájdalmait látja, érzi, és telyes erejéből él-fordítani igyekszik, és sem egésségével, sem életével nem gondól, tsakhogy az emberiségnek hasznára lehessen. Fogadd el azért jó, nemes, és kedves férjfiu ezen közönségesen tett háladását a' megtartódottnak, annak férjének, és a' még szollni nem tudó kisdednek nevekben, egy olly barátodtól, a' ki tégedet most ezen orvosi foglalatosságban ismért-meg leg előbb, és mingyárt nagyra betsült, 's a' ki magát szerentsésnék tartja, ha te ötet ezután barátaid közzé számlálad.

Béts, Sept. 4-dikénn, 1800. — „

„J. E. Bödecker, Követségi Tanátsos.

Magyar Ország.

Baja, 31-dik Aug. — „

„Képzeljük mi is magunknak, azon szerentsétlen égéseket, melyekről mostanában a' M. Kurirban emlékezet tétetett. Ugyan is ezen hónap elein N. Pest Vármegyében helyheztetett, 's a' *Kalocsai* Ersekséghez tartozó *Uasnak* nevezetű faluban tűz támadván, kevés órak alatt 225

házak minden udvaraikonn levő egyéb épületekkel ha muvá tétettek. Irtoztató volt ezen égésnek tsak nézése is, a' dühös szél a' szomszéd házakat egyszerre tüzzel bé borította. A' 'Setét füstel porral öszve keveredett láng pediglen előre a' harmadik negyedik házakat gyúlytogatta. Három órák alatt a' házak' fedelei 's padlási leégvén tsak a' falakban lévő karók és fonások égtenek, azok is el égvén a' falak egymásra omlotanak 's mintegy a' házak fedelének hamvait, 's belől öszve égett vagyonyaik porait, bé fedezték 's el temettek; annyira, hogy az le-égett Házakat különben számban sem lehetett venni, hanem az utzák végein meg maradott egynehány házak olvaftattanak meg.

Minden házaknak udvaraikonn volt leveles fák, melyeknek árnyékaikban innep napokon magokat a' lakosok ki pihenték ijesztő szenes tőkéké válloztanak; apró marhák mind egy lábíg (mellyel nékiek mélzárfszék gyanánt voltanak) meg emélsztettek. Hogy 's mint támodott légyen a' tűz, nem tudatík; mivel azon házbéli alfszony, onokájával és egy más öreg alfszonnyal, (mellyen a' tűz ki ütötte magát) a' sebestűznek aldozatyaivá levének.

Szomorú Versek, melyeket Tekintetes N. Enyedi Borsai, György Urnak az Abrudbányai Felséges Királyi Kamára Fő Arany váltojának, utolsó tiszteletére irt P. F. Abrudbányán 1800. 25. Junii.

A' leg örvendetesbb életnek a' vége
Keserűség, mely nagy halál izörnyűsége!

Az, a' ki halálát kerülni akarja,
 Szívét fokkal nagyobb bánattal takarja.
 Eltében hijában gyöttri azért magát
 Akárki, hogy tartsa életének virágát,
 Mert az embereket égy aránt kaszálya,
 Nints oly Doktor a' ki aztat ki curálya.
 Mi légyen a' halál? kogy ha ilyt kérdetek,
 Meg mondom a' midön néki bért fizetek.
 A' bizonytalanok közt leg bizonyasabb
 Dolog, az hiv párok között leg sulyosabb.
 Mindnyájan tsak erre sietünk, 's el érjük,
 Idövel, éltünket akár mennyit kérjük.
 A' fekete halál a' maga Törvénye
 Alá vetett mindent, el ragad örvénye.
 Nem kedvez e' semmit Ifjunak és vénnek
 Egy aránt oszt mérget gazdagnak szegény-
 nek
 Eztet bizonyitya Borsái György' élte,
 A' mely el enyészet, mikor nemis vélte.
 El ment az örökké való boldogságba,
 Kedves gyermekeit hagyván árvaságba.
 El ment, el izakadott hiveséges Társától.
 Kedvelte Bogátsi jó Sufánnájától.
 El ment, de fenn maradt az emlékezete
 Jóságának, melyel rakva volt élete.
 Istenét szerette, vallását tisztelte;
 Föbb gyönyörüségét e' kettöbe lelte.
 Királyához való hiveségét holtáig
 Tartotta, kit szolgált végső orájáig
 Hazáját szerette tífza szerezettel,
 Melyért viseltetett ahoz tífztelettel.
 Kedvelte hiv Társát mint magát annyira.
 Mind addig, mig élő lehellelletel bira.
 Kis Artatlannyai nagy gyönyörüséget
 Szolgáltattak neki, és szép reménységet.
 A' kikről, ha élte még nyujtatatt volna,
 Tudom a' maradék még többeket szolna

Barátjaihoz oly tiszván viseltetett,
 Hogy ő is vehetne vizfont szeretetett.
 Annyira meg nyerte mindenek tettezését,
 Hogy minden fájlalná tett elenyészését.
 Magyar, Olah, Czigány — Ur, Nemes, és pa-
 raszt

Egy aránt halálán köny patakot áraszt.
 Városunkban nints égy sziv oly keményedett,
 Ki ezen eseten meg nem keseredett;
 Élete tellyes volt alázotossággal
 Mindenhez égy aránt olyan nyájassággal:
 Hogy ötet tsudálva mindenek tisztelték,
 Mert tiszta szivűnek tapaszalták 's lelték.
 Nints oly nyelv, mely rolla eleget mondhatna.
 Nints oly penna mindent a' melly le irhatna.
 Nyilván meg mondhatyák az ő Barátai,
 Hogy szentek voltak minden virtussai,
 Mivel tenát végső orájára ére.

Ezt énis fel irom Koporso kövére:
 Itt nyukszik Borsai György, ki életében,
 Jóságával esett mindenek kedvében.
 52 esz-endőt tartott tsak élete,
 's A' kegyetlen halál annak véget vete.
 Azon esztenDöben történt a' halála
 MeLyben a' Génua ujra Lábra állLa.

* *

Hiradás.

Hirül adatik, hogy Cs. K. privilégiált Nagy
 Kereskedő *Schlofzer Thaddé* itt Bétsben, minden
 féle fegyvereknek és egész fegyver készületeknek
 szolgáltatását (*Lieferungját*) által vette, 's - min-
 den e' féle leg jobb *qualitätsu* portékákkal a' leg
 illendőbb árronn fog szolgálni.

P. D.